

Lærarin avger hvat tilfar hann vil brúka

Jógvan á Lakjuni, sum er lærari í Fuglafirði, hevur í einum blað eitt aftursvar til áheitan mína á lærararnar í Fuglafirði. Fyrst skilur hann ikki, hvi eg blandi meg í, hvat teir gera í Fuglafirði og sigur síðan, at tað eg havi ført fram um, at tað er ágangur á metodu frælsi hjá læraranum, at skúlanevndirnar leggja seg út í, hvørjar metodur lærarin brúkar í undirvísingini, als onki hevur við metodu frælsi at gera.

Hvi eg blandi meg, er tí at hetta er ein prinsip spurningur fyri allan lærarastættin í Føroyum, antin vit bógva í Havn ella í Fuglafirði. Hetta, at skúlanevndin leggur seg út í, hvat tilfar lærarin brúkar, kemur júst undir tað, sum í demokratiskum londum verður nevnt ágangur á metodu frælsi. Hetta er ein mynduleiki, ið skúlanevndin als ikki hevur. Herfyri hevði Maria á Lakjuni eina grein um javnstøðulógina, og royndi hon at undirbyggja tað síndri av greinini, sum snúði seg um evnið, við at siga nakað soleiðis. Javnstøðuráðið skal hava sensur á alt undirvísingartilfar, og er hetta ein myndugleiki sjálvt ikki tær fólkavaldu skúlanevndirnar hava. Um vit lesa fólkaskúlalógina siggja vit eisini, hvør tað er, sum skal avgera, hvat undirvísingartilfar skal nýtast. (her skal §24 stk.5)

Hvør gevur tykkum rættin av døma

Eitt, sum eisini ger, at eg royni at gera mitt til at steðga skúlanevndini er, at hetta mál kann fáa fylgir fyri alt landið. Sum Jógvan eisini førir fram, so er hann ikki nøgdur við, at hetta bert hendir í Fuglafirði, men hann vónar at fleiri skúlanevndir fara at taka undir. Tað

er júst hetta. Nú skal hetta tvingast niðuryvir høvdi á øllum hinum skúlanevndunum, tí tað verður skjótt ført fram frá Jógvani at tær skúlanevndir, sum ikki steðga AIDS tilfarinum, ikki eru nóg kristnar. Hetta er júst tað, sum hongur okkum øðrum langt út av hálsinum, at tit skulu avgera hvør, sum er kristin og hvør, sum ikki er tað.

Skúlanevndin og Jógvan vilja avgera hvussu allir lærarar skulu undirvísa

Til seinast biður tú meg lata tykkum fáa frið at undirvísa á tykkara hátt. Fantastiskt, at tú ikki fatar, at tað er júst tað, tú ikki vil. Tú ynskist at avgera, hvussu allir lærararnir í Fuglafirði skulu undirvísa.

Undarligt er, at einki hoyrist frá hinum læraranum, serliga tykkum í Fuglafirði. Men vit minnst, tá Wurmbrand dróg kristindóm og politik saman, fyri síðan at draga bæði niður í rununa. Tað

gekk ikki long tíð, so var fuglfiðringurin, ið gekk á læraraskúla, uppringdur av limi í skúlanevndini í Fuglafirði, sum lat hann vita, at hann skuldi ikki hugsa um at fáa starv har norðuri. Hetta er kanska grundin til tønn tykkara. Men tit skulu minnst til yrkingina hjá Martin Niemöller presti, ið eitur MÖTM-ELI.

Fyrst tóku teir jodarnar og eg mótmælti ikki tí eg var ikki jødi síðan tóku teir kommunistarnar og eg mótmælti ikki tí eg var ikki kommunistur síðan tóku teir fakfelagsfólkini og eg mótmælti ikki tí eg var ikki fakfelagsmaður síðan tóku teir meg og tá var eingin eftir sum kundi mótmæla.

Eyðolv Dimon

5. stk. Tann greiniligara ætlanin og skipanin av undirvísingini, heruppi valið av undirvísingarformum, -háttum og -tilfari, verða gjørd av læraranum mest møgult í samráð við næmingarnar.

tjak og meiningar

Vit hava hugsað ov lítið um børn- ini og tey gomlu

sammeta vit við eitt nú vinnuna skrivar Andrea Lervig m.a. í greinini

Rættuliga nógv verður tosað og skrivað um kvinnuna, og her heima sjálvandi um føroysku kvinnuna. Meiningarnar eru ymskar. Ein nátturligur lutur sum verður roknaður henni, er at taka sær av heiminum, manni og børnum, teim sjúku og gomlu. At vera við at taka avgerðir á økjum, t.d. í vinnuni, fyri ikki at tala um okkara høvuðsvinnu fiskivinnuna hevur ongandi komið upp á tal at spurt kvinnurnar eftir tí. Hesum hava tær ikki havt skil fyri. Kvinnan sjálf hevur eisini havt hesa meining.

Smbt. grein hjá Mariu á Lakjuni í blaðinum fyri kortum, so var alt so sjálf fylgilt og øll vóru vælnøgd, og maðurin var høvuðsforsyrgjarin tí hann var kroppsliga tann sterkari. Eg má vera tann fyrsta at ásanna at maðurin er tann kroppsliga sterkari. Men vit vita eisini, at stórir partur av føroysku kvinnunum, knógvaði undir tungari arbeiðsbyrði um ikki á sjónum so á landi. Eplini fingur tær í og upp úr jørdini og til holdar. Torvið skuldi tær ganga burtur í haga til stóran part av sumrinum at abreida. Somuleiðis ganga til neytar, passa neytini hoyggja og bera inn hoyggj. Aftan á langan og strævan dag, var eingin sum gav teimum døgurða ella ein drekkamunn. Sjálvandi fekk hon sær sjálv, sjálv um fáur hevði dugað at virt eina tilika tænastru betur enn hon. Mansarbeiði ella ikki. Tær vóru eisini, sum ikki fingur mannin ella sonin aftur, og vóru noyddar at vera bæði mamma og forsyrgjari og kláraðu tað. Eg eri púra samd við teimum sum siga at føroyska kvinnan ongandi hevur verið kúgað. Tvorturimóti

loystur, eru øll heldur ikki samd um. Trupulleikar vilja yvaleynt altíð verða. Av ymsum slag, men vit mugu siggja í eyguni, at ikki nyttar bert at skylda hvør uppá annan og siga tað hava mannfólkini skyldina av, ella tað hava konufólkini skyldina av, tær skuldu betri verið har sum tær eiga at vera.

Í útvarpinum hoyrdu vit landsstýriskvinnurnar verða spurdar millum annað, um tær hildu, at óðrvisi hevði sæð út um kvinnurnar hovdu verið meira við í samfelagsstýringini. Tað er kanska ikki so lætt at siga, men eg haldi, at tað fyrsta tær høvdu hugsað um, í samband við at skapa arbeiði til allar hendur, hevði verið hvar skulu børnini verða, og hvussu fáa vit tíð at taka okkum av gomlu foreldrum okkara ella familju. Hesi tingini hevur ikki verið hugsað um, í sama mun sum vinnan og skúlar eru útbygd.

Afturvendandi spurningurin er hvør skal taka avgerðir hvar og hvussu.

Vit hava øll brúk fyri hvørjum øðrum og brúk fyri virðing hvør frá øðrum, og ikki minst, vit skulu hava sjálvsvirðing líkamikið hvat arbeiði í samfelagnum vit hava prioriterað.

Andrea Lervig

Men tað sum síðan er hent er, at skulu hesi arbeiðsplass rokjast so er neyðugt at fáa kvinnurnar at arbeiða. Við tær sum ikki hildu seg kunna fara, vegna børn og heim, bleiv sagt, at tit kunnu sleppa heim at gera døgurða, ella arbeiða halvan, so kunna tit skiftast um at hava børnini.

Soleiðis hevur verið stýrt og soleiðis hevur gongdin verið. Føroyska kvinnan hevur altíð arbeiðt, og gjørt sin part í samfelagnum. Munurin er tann í dag, at tær kunna ikki hava børnini við sær til arbeiðis. Hvussu tann trupulleikin verður